

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ

1. Scopul reglementării

Proiectul modernizează și clarifică procedurile contenciosului administrativ, pentru:

- garantarea accesului efectiv la justiție și a previzibilității procedurale;
- punerea în acord cu jurisprudența Curții Constituționale (inclusiv soluțiile recent cristalizate privind efectele anulării actelor normative asupra cauzelor pendinte și utilizarea procedurilor speciale) și cu dreptul european (art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a UE; exigențe privind accesul la justiție în domeniul reglementat de UE, în special mediu);
- eficientizarea executării hotărârilor și digitalizarea interacțiunii cu instanțele.

2. Motivul emiterii actului normativ

2.1. Situația normativă și practică ce impune intervenția

- Procedura prealabilă: regimul actual a generat practici neunitare (când este obligatorie; excepții; aplicabilitatea în contracte administrative). Sunt necesare delimitări explicite și corelări cu cadrul constituțional.
- Termenele de sesizare a instanței și prescripția pentru despăgubiri: formulări care au indus soluții divergente privind curgerea și natura termenelor, inclusiv raportul acțiune în anulare/daune.
- Calitate procesuală activă și obiectul acțiunii: definirea interesului legitim public/privat și rolul organismelor sociale interesate (ONG-uri) trebuie clarificate în acord cu standardele UE în materii reglementate (de ex. protecția mediului).
- Executarea hotărârilor: vechiul mecanism sancționator (cu caracter cvasi-automat și quantum fix) comporta riscuri de disproporționalitate; este necesar un regim coerent, proporțional și previzibil, cu garanții procesuale adecvate, păstrând în același timp eficiența executării.
- Accesul electronic la justiție: cadrul primar nu reflectă suficient nevoia de depunere, comunicare și acces la dosar în format electronic.
- Efectele anulării actelor normative asupra cauzelor pendinte: practica a oscilat între soluții rigide și soluții nuanțate; este necesară codificarea obligației de analiză individualizată, cu respectarea securității juridice și a încrederii legitime.

2.2. Elemente de constituționalitate și jurisprudență relevante

- A fost reafirmată posibilitatea legiuitorului de a stabili proceduri judiciare speciale pentru anumite acte, fără a exclude controlul judecătoresc și cu respectarea accesului la justiție; interpretarea și aplicarea rămân atributul instanțelor, în limitele Constituției (a se vedea, între altele, **Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 11 iulie 2024, privind art. 4 și art. 5 din Legea nr. 554/2004**).
- Soluțiile privind executarea hotărârilor în contencios trebuie aliniate principiilor proporționalității, dreptului la apărare și motivării, evitând automatismul sancțiunilor.
- Efectele anulării unui act administrativ cu caracter normativ asupra litigiilor pendinte impun o analiză motivată și individualizată a instanței, cu atenție la securitatea juridică și protecția așteptărilor legitime ale terților de bună-credință.
- **Deciziile CCR** care au fost luate în considerarea propunerii de față, listate mai jos fie au avut ca obiect direct dispoziții din Legea 554/2004, fie conțin referiri substanțiale cu efect interpretativ relevant pentru aplicarea legii.

Pentru fiecare cauză, s-au parcurs considerentele pentru a identifica exact:

- (i) soluția asupra excepției (admisă/respinsă/inadmisibilă),

- (ii) efectele practice asupra textului legii (de ex., necesitatea de a nu mai aplica o sintagmă),
- (iii) corelările cu alte articole sau cu legislația conexă.

Structurarea pe articolele Legii nr. 554/2004, cu indicarea deciziei CCR, obiectul excepției și sursa oficială, arată următoarele:

- Articolul 4 (excepția de nelegalitate)
 - *Decizia nr. 358 din 11 iulie 2024 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 5 alin. (2)).*
- Articolul 5 (competență materială și funcțională – incidențe)
 - *Decizia nr. 358 din 11 iulie 2024 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 5 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 4 alin. (1)).*
- Articolul 7 (procedura prealabilă)
 - *Decizia nr. 12 din 14 ianuarie 2020 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (6) (lit. c) – în forma anterioară) și corelativ a art. 11 alin. (2).*
 - *Decizia nr. 598 din 21 noiembrie 2023 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „acțiunilor îndreptate împotriva actelor administrative care nu mai pot fi revocate întrucât au intrat în circuitul civil și au produs efecte juridice” din art. 7 alin. (5).*
- Articolul 8 (obiectul acțiunii)
 - *Decizia nr. 459 din 16 septembrie 2014 – referitoare la excepția privind art. 8 alin. (1) raportat la art. 2 alin. (1) lit. c) teza întâi (delimitări ale controlului judecătoresc).*
 - *Decizia nr. 455 din 15 octombrie 2024 – pe rol excepția viza, între altele, art. 8 din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 18).*
- Articolul 9 (control pe cale de excepție, OG/ordonanțe etc. – reglementare anterioară)
 - *Decizia nr. 660 din 4 iulie 2007 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 554/2004.*
 - *Decizia nr. 479 din 18 iunie 2015 – referitoare la excepții vizând art. 9 alin. (1) și (3) din Legea nr. 554/2004.*
 - *Decizia nr. 460 din 16 septembrie 2014 – soluții în continuarea jurisprudenței pe art. 9.*
- Articolul 10 (competența instanțelor)
 - *Decizia nr. 41 din 30 ianuarie 2024 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 10 alin. (1) teza întâi.*
 - *Decizia nr. 200 din 7 aprilie 2022 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 10 alin. (3).*
- Articolul 11 (termene)
 - *Decizia nr. 12 din 14 ianuarie 2020 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 11 alin. (2) (în forma anterioară), în corelație cu art. 7 alin. (6).*
- Articolul 18 (soluții și efectele hotărârii)
 - *Decizia nr. 455 din 15 octombrie 2024 – excepție vizând, între altele, art. 18 din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 8).*
- Articolul 23 (publicitate/efecte acte normative – chestiuni limitrofe)
 - *Decizia nr. 208 din 9 aprilie 2025 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 23 din Legea nr. 554/2004 „în interpretarea”*

dată prin Decizia ICCJ nr. 10/11.05.2015 (sesizare a Avocatului Poporului).

Alte incidente și referințe generale la Legea nr. 554/2004 în jurisprudența CCR

- Decizia nr. 358 din 11 iulie 2024 – privește art. 4 și art. 5 (efecte asupra mecanismului excepției de nelegalitate/competență).
- Decizia nr. 622 din 7 noiembrie 2024 – referiri la raportul dintre Legea 554/2004 și Codul de procedură civilă (apel/recurs; specialia generalibus derogant; art. 20 alin. (3) Legea 554/2004). (analiza vizează în principal norme CPC, dar conține pasaje de principiu despre Legea 554/2004)
- Decizii care, deși au obiect alte acte normative, includ dezvoltări/jurisprudență relevante pentru aplicarea Legii 554/2004 (exemple recente: Decizia nr. 166/2023, Decizia nr. 539/2022) – utile pentru context și interpretare; nu modifică direct textul Legii 554.

Notă privind caracterul „complet”

Lista include toate deciziile identificate în sursele oficiale recente în care CCR a soluționat excepții ce vizează în mod expres articole din Legea 554/2004 sau a făcut referiri substanțiale la acestea (2007–2025).

3. Schimbări preconizate (pe instituții și articole)

3.1. Accesul la justiție și limitele controlului (art. 5)

- Introducerea unei clauze de protecție: precizarea expresă că utilizarea procedurilor speciale nu poate fi interpretată ca o restrângere a accesului liber la justiție; instanța rămâne competentă să constate vătămarea și să acorde remedii în dreptul comun.

3.2. Procedura prealabilă (art. 7)

- Delimitarea clară a cazurilor în care prealabilul este obligatoriu (acte individuale adresate reclamantului) și a excepțiilor (acte intrate în circuitul civil; refuz/neexecutare; domenii în care dreptul UE impune acces prompt, inclusiv mediu; ipoteze în materie de contracte administrative în care condiționarea de prealabil ar afecta accesul la instanță).
- Stabilirea unor repere unitare de curgere a termenelor pentru prealabil.

3.3. Termenele de sesizare și despăgubiri (art. 11 și art. 19)

- Clarificarea naturii juridice a termenelor (prescripție vs. decădere) și a momentelor de la care curg (inclusiv pentru ipoteze de refuz/neexecutare). Corelarea regulilor pentru despăgubiri cu momentul cunoașterii întinderii prejudiciului.

3.4. Calitate procesuală activă și obiectul acțiunii (art. 2 și art. 8)

- Redefinirea sintetică și coerentă a „interesului legitim privat/public”.
- Regim explicit pentru organisme sociale interesate (în special ONG-urile de mediu) în domeniile în care dreptul UE impune acces extins, fără a transforma contenciosul într-o actio popularis generală.

3.5. Soluții și executare (art. 18 și art. 24)

- Întărirea rolului instanței în stabilirea termenului și pașilor de executare și în asigurarea publicității suplimentare când se anulează acte normative.
- Reformarea mecanismului sancționator: înlocuirea vechii sancțiuni fixe cu o amendă proporțională, stabilită de instanță pe baza unor criterii legale (durata întârzierii, gravitatea, diligența depusă, cauze obiective, conduita de rea-credință, efecte economico-sociale), într-un interval procentual raportat la salariul minim și cu plafon maxim; audierea obligatorie a persoanei obligate; motivarea expresă a cuantumului și a proporționalității; posibilitatea reducerii/avertismentului în caz de conformare rapidă; menținerea penalităților art. 906 CPC și a despăgubirilor, precum și clarificarea naturii procesual-civile a amenzii (necontravențională).
- Clarificarea mecanismelor de finalizare: fixarea sumelor definitive (amendă/penalități)

și acordarea despăgubirilor pentru neexecutarea în natură, cu căi de atac prevăzute de CPC. Aceste intervenții păstrează efectul coercitiv necesar bunei executări, dar îl aliniază principiilor constituționale și procesuale contemporane.

3.6. Efectele anulării actelor normative (art. 23)

- Introducerea unei reguli de judecată pentru cauzele pendinte: analiză individualizată a efectelor anulării asupra actelor individuale emise în temeiul actului normativ anulat, cu respectarea legalității, securității juridice, încrederii legitime, protecției persoanelor de bună-credință și a dreptului de proprietate; paletă flexibilă de soluții (menținere/adaptare/înlăturare a efectelor, cu remedii reparatorii adecvate).

3.7. Digitalizare (art. 17¹)

- Reglementarea depunerii electronice cu semnătură calificată, a comunicării electronice și a accesului electronic la dosar; mandat pentru stabilirea condițiilor tehnice prin hotărâre a CSM, cu avizul Ministerului Justiției; aplicare etapizată și perioadă de dublu circuit.

3.8. Clauze generale de interpretare (art. 28 și art. 28¹)

- Aplicarea și interpretarea în conformitate cu dreptul UE (în special dreptul la remediu efectiv) și cu jurisprudența CCR/CEDO, respectând separația competențelor constituționale ale autorităților publice.

4. Impactul reglementării

- Social și asupra drepturilor fundamentale: creșterea accesului efectiv la justiție prin clarificarea procedurilor, diminuarea respingerilor pe motive formale și întărirea executării hotărârilor; protecția așteptărilor legitime și a securității juridice în cauzele afectate de anularea actelor normative.
- Economic și asupra mediului de afaceri: reducerea costurilor tranzacționale prin termene și proceduri previzibile; sporirea certitudinii juridice în contractele administrative.
- Administrativ și asupra instanțelor: scăderea incidentelor procedurale, celeritate sporită prin digitalizare; mecanism executoriu coerent și motivat.
- Bugetar: impact neutru la nivel macro; costuri inițiale pentru implementarea soluțiilor IT, compensate de economii ulterioare (poștă, hârtie, timp de lucru).
- Mediu: facilitarea accesului în litigiile de mediu, în concordanță cu obligațiile UE.

5. Conformitatea cu acquis-ul Uniunii Europene

- Proiectul susține dreptul la un remediu efectiv (art. 47 din Cartă) prin reguli clare, proporționale și accesibile; întărește accesul la justiție în domeniile impuse de dreptul UE (inclusiv mediu); promovează digitalizarea justiției pe linia orientărilor europene.

6. Respectarea normelor de tehnică legislativă (Legea nr. 24/2000)

- Intervențiile sunt circumscrise obiectului Legii nr. 554/2004 și respectă cerințele de claritate, previzibilitate, coerență internă și corelări inter- și intra-legislative.
- Sunt instituite dispoziții tranzitorii pentru cauzele în curs și calendare de implementare pentru digitalizare.
- Sunt precizate trimiteri la dreptul comun (CPC) acolo unde este cazul (penalități, căi de atac, executare).

7. Consultări și avize

- Vor fi consultați: instanțele specializate, Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Legislativ, mediul universitar și profesiile juridice, societatea civilă (inclusiv ONG-uri de mediu), mediul de afaceri.

8. Alte informații relevante

- Proiectul codifică soluții jurisprudențiale recente privind art. 4–5 (proceduri speciale și acces la justiție), consolidează executarea (art. 18 și art. 24), introduce o regulă de judecată în cauzele pendinte afectate de anularea actelor normative (art. 23) și adaptează legea la era digitală (art. 17¹).

Față de cele expuse, supun spre adoptare proiectul de lege anexat, care aduce o plus-valoare certă: claritate normativă, acces efectiv la justiție, protecția securității juridice în cauze pendinte, executare eficientă și proporțională a hotărârilor, precum și aliniere la standardele europene și la exigențele Curții Constituționale.

Inițiator,

PEIA NINEL	Semnat digital de PEIA NINEL
	Data: 2025.08.14 10:45:14 +03'00'

Senator al României
Chestor al Senatului

NOTĂ PRIVIND IMPACTUL BUGETAR

privind proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ

1. Sinteză

- a. Impact macro: neutru. Proiectul nu creează noi drepturi salariale, noi instituții sau scheme de personal și nu introduce cheltuieli permanente suplimentare la nivelul bugetului general consolidat.
- b. Costuri inițiale (one-off): limitate, administrative, pentru digitalizare (dezvoltare/achiziție/integrare IT, securitate cibernetică, instruire), estimate a fi absorbite în bugetele ordonatorilor principali (CSM – instanțe, Ministerul Justiției) sau prin finanțări europene.
- c. Economii recurente: reducere cheltuieli de expediere poștală și tipărituri, arhivare fizică, timp administrativ, eficiență operațională; amortizează costurile inițiale în 1–3 ani.
- d. Venituri potențiale: sume din amenzi procesual-civile (art. 24) virate la bugetul de stat; caracter aleatoriu și neprognosticabil – nu sunt fundament pentru majorări bugetare.

2. Ipoteze și arie de impact

- a. Domenii afectate bugetar: sistemul judiciar (instanțe), Ministerul Justiției (suport normativ și IT), eventual Parchete (participare în ședințe), autorități publice pârâte (adaptare proceduri).
- b. Funcționalități IT vizate (art. 17[^]1): depunere electronică cu semnătură calificată, comunicare electronică, acces electronic la dosar; norme tehnice prin hotărâre CSM (cu aviz MJ).
- c. Măsură tranzitorie: dublu circuit (electronic/fizic) minim 12 luni; intrare în vigoare la 30 de zile de la publicare; implementare etapizată.

3. Estimarea costurilor inițiale (ordine de mărime)

1. Dezvoltare/integrare sisteme IT și portaluri:
 - a. adaptări aplicații existente (e-dosar, ECRIS/EDO, portal instanțe), interfețe API, semnătură calificată, management consimțământ și audit trail;
 - b. estimare orientativă: 0,5–1,5 milioane euro (one-off) la nivel de sistem, în funcție de gradul de reutilizare a componentelor existente (inclusiv proiecte finanțate din PNRR/e-Justice).
2. Licente/servicii conexe:
 - a. certificate de semnătură pentru instanțe, soluții de time-stamping, gateway e-mail securizat;
 - b. estimare: 100.000–300.000 euro/an, scalabil.
3. Securitate cibernetică și conformitate (RGPD, logare și audit, backup, testare de penetrare):
 - a. estimare: 100.000–250.000 euro (inițial), apoi 50.000–100.000 euro/an mentenanță, în funcție de arhitectură.
4. Instruire personal și ghiduri de utilizare:
 - a. estimare: 50.000–100.000 euro (one-off), implementabil în regim blended (online + onsite).

Observație: valorile sunt orientative și pot fi reduse substanțial dacă se capitalizează investițiile deja realizate (PNRR, proiecte MJ/CSM) și dacă se utilizează infrastructura existentă.

4. Economii și eficiente recurente

- Reducerea cheltuielilor poștale și de tipărire: 20–50% reducere în primii 2 ani în unitățile cu adopție ridicată a comunicării electronice (volum-dependent).
- Reducerea costurilor de arhivare fizică și manipulare dosare: 10–30% pe unitate, odată cu maturizarea accesului electronic la dosar.
- Eficiență operațională: timpi mai mici de comunicare, programare termene, verificări formale; eliberare de resurse administrative spre activități cu valoare adăugată.
- Publicarea hotărârilor de anulare a actelor normative rămâne scutită de taxe (art. 23) – fără impact de cheltuială suplimentară.

5. Fluxuri financiare potențiale

- Amenzi procesual-civile (art. 24) – venituri la bugetul de stat:
 - natura: coercitivă, necontravențională; quantum proporțional, plafonat;
 - volatilitate ridicată; nu se recomandă bugetarea ca venituri certe.
- Penalități către creditorii (art. 906 CPC) și despăgubiri (art. 24 alin. (12)):
 - suportate de autorități în caz de neexecutare; proiectul încurajează conformarea, reducând riscul de cheltuieli ulterioare.

6. Sursa de finanțare

- Bugetele ordonatorilor principali (CSM – instanțe; MJ) în limitele alocărilor aprobate; realocări interne.
- Programe UE (PNRR, Programul Justiție, fonduri structurale/InvestEU) pentru digitalizare justiție, semnătură electronică, securitate cibernetică.
- Achiziții centralizate acolo unde eficient (licențe, servicii de semnătură/time-stamping).

7. Orizont de recuperare a investițiilor (payback)

- 12–36 luni, în funcție de ritmul de adopție a comunicărilor electronice și de gradul de reutilizare a infrastructurii IT.
- Economii recurente (poștă/tipărire/arhivare) și eficiența operațională tind să acopere costurile inițiale în intervalul indicat.

8. Analiză de sensibilitate

- Adopție ridicată ($\geq 70\%$ comunicări electronice în 2 ani): recuperare în ~12–18 luni; economii semnificative pe linii poștale.
- Adopție moderată (40–60%): recuperare în ~18–30 luni.
- Adopție scăzută ($< 40\%$): recuperare > 30 luni; se impun măsuri de stimulare și sprijin tehnic.

9. Riscuri și măsuri de mitigare

- Întârzierea normelor tehnice CSM: calendar explicit în proiect; monitorizare trimestrială.
- Fragmentarea tehnică: reutilizare platforme existente; standardizare API; guvernanta IT comună CSM–MJ.
- Rezistență la schimbare: campanii de instruire, ghiduri, suport helpdesk.
- Securitate cibernetică: implementare măsuri de nivel înalt (MFA, criptare, audit, teste periodice).

Concluzie bugetară

- Impact bugetar neutru la nivel macro.
- Costuri administrative inițiale pentru digitalizare sunt rezonabile și pot fi finanțate din bugetele existente și/sau fonduri europene; acestea sunt absorbite în timp prin economii recurente și creșterea eficienței operaționale.
- Veniturile din amenzi procesual-civile au caracter aleatoriu; nu se includ în proiecțiile de venituri sigure.

Indicatori de monitorizare recomandați

- Pondere comunicări electronice din total comunicări (țintă: $\geq 60\%$ în 24 luni).
- Timp mediu de comunicare acte (scădere cu $\geq 30\%$ în 18 luni).
- Cheltuieli poștale/tipărire/arhivare per dosar (scădere cu $\geq 20\%$ în 24 luni).
- Rata de conformare voluntară la executarea hotărârilor (creștere anuală).
- Număr de incidente de securitate raportate și remedierea lor (0 incidente critice).

Inițiator,

PEIA NINEL	Semnat digital de PEIA NINEL Data: 2025.08.14 10:43:01 +03'00'
-------------------	---

Senator al României
Chestor al Senatului

Tabel de corelare (Legea nr. 554/2004 – proiectul de modificare)

Legea nr. 554/2004 (dispoziție în vigoare)	Operațiune în proiect	Noua dispoziție (identificare)	Conținut nou (rezumat)	Observații/corelări
Art. 2 alin. (1) lit. p), r), s)	Modificare	Art. 2 alin. (1) lit. p), r), s)	Redefinire interes legitim privat/public. Precizare pentru domeniile UE (inclusiv mediu). Definire „organisme sociale interesate” și regim de calitate procesuală activă pentru ONG-uri de mediu conform UE/convenții	Clarifică calitatea procesuală activă în cheie UE. Sprijină accesul la justiție în domenii speciale
Art. 2 alin. (1) după lit. Ț)	Completare	Art. 2 alin. (1) lit. u)–w)	Definirea „autorități publice locale și județene”, „autorități publice centrale” (inclusiv deconcentrate ca „centrale”), „cerere evaluabilă/neevaluabilă în bani”	Ajută la competență materială și la taxare/încadrare
Art. 2 alin. (2)	Completare	Art. 2 alin. (2 ¹)	Clauză privind interpretarea în domeniile UE (inclusiv mediu): acces efectiv fără vătămare individuală dacă normele UE cer	Aliniere la art. 47 Cartă/UE
Art. 5 alin. (2)	Completare	Art. 5 alin. (3)	Clauză de protecție: procedurile speciale nu restrâng accesul la justiție; instanța poate constata vătămarea/remedii	Clarifică limitele art. 5 alin. (2)
Art. 7	Înlocuire integrală	Art. 7 (nou)	Reglementare detaliată a procedurii prealabile: - când e obligatorie - termene - excepții (prefect, AvP, MP, ANFP - acte intrate în circuit - refuz/neexecutare - art. 2 alin. (2) și art. 4 - domenii UE inclusiv mediu) - reguli speciale pentru contracte	Unifică și clarifică practica; corelează cu dreptul UE și jurisprudență
Art. 8	Înlocuire integrală	Art. 8 (nou)	Obiectul acțiunii: - anulare/obligare/reparații - interes public subsidiar - derogare pentru domenii UE (inclusiv mediu) pentru ONG-uri - competență: precontractual/incheiere/anulare la contencios, executarea contractelor la civil	Clarifică scopul și competența pe contracte

Art. 9 alin. (2)	Modificare	Art. 9 alin. (2)	Suspendare de drept până la decizia CCR Conținut minim al încheierii de sesizare	Proceduralizează sesizarea CCR
Art. 9 alin. (3)	Modificare	Art. 9 alin. (3)	Repunerea pe rol din oficiu - Dacă neconstituțional – se judecă fondul; - Altfel – inadmisibil Se soluționează capete accesorii autonome	Clarificare post-decizie CCR
Art. 9 alin. (4)	Modificare	Art. 9 alin. (4)	Termen 1 an (decădere) de la publicarea deciziei CCR pronunțate în altă cauză	Unifică practica termenului derivat din decizie
Art. 9 – după alin. (4)	Completare	Art. 9 alin. (4) ¹ –(4 ⁴)	Reguli de calcul termen (calendaristic; fără suspendare/întrerupere; prelungire dacă ultima zi nelucrătoare) Efectul deciziilor ulterioare; anexele la acțiune Sanctiunea tardivității	Tehnică procedurală
Art. 9 alin. (5)	Modificare	Art. 9 alin. (5)	Obiectul acțiunii după decizia CCR: despăgubiri, anularea actelor emise în baza ordonanței, obligarea la emitere/operare; corelare cu dispozitivul CCR	Corelare dispozitiv – petit
Art. 10 – după alin. (1 ¹)	Completare	Art. 10 alin. (1 ²)–(1 ⁴)	Reguli de determinare a criteriului valoric; momentul evaluării; competența pentru acte ale serviciilor deconcentrate (tratate ca centrale)	Clarifică competența materială
Art. 11	Înlocuire integrală	Art. 11 (nou)	Termene acțiune: 6 luni de la răspuns/refuz/expirare termen/expirarea termenului de comunicare a actului favorabil; prelungire motivată max. 1 an; reguli pe suspendarea prealabilului; reguli pentru autorități (prefect etc.); actele normative/ordonanțe – oricând; calificarea termenelor (prescripție/decădere)	Unifică regimul termenelor
	Introducere articol nou	Art. 17 ¹	Depunere/comunicare electronică; acces electronic la dosar; mandat CSM + aviz MJ pentru normele tehnice	Digitalizare procesuală
Art. 18 – după alin. (6)	Completare	Art. 18 alin. (7)–(9)	Stabilirea termenelor/pașilor de executare; raportare către instanța de executare; măsuri de publicitate suplimentară pentru acte normative	Eficientizează executarea
Art. 19 alin. (1)	Modificare	Art. 19 alin. (1)	Curgea prescripției pentru despăgubiri: de la data cunoașterii întinderii pagubei; independență față de comunicare/anulare definitivă	Clarificare moment curgere
Art. 23 (unic)	Completare + renumerotare	Art. 23 alin. (1)–(2)	(1) Publicitate și efecte ex nunc ale hotărârii de anulare a actului normativ; (2) Regulă pentru cauze pendinte – analiză individualizată, principii: legalitate, securitate juridică, încredere legitimă; posibile remedii; mențiune „așteptare legitimă”, terți de bună-credință, proprietate	Transpune jurisprudența recentă CCR
Art. 24	Înlocuire integrală	Art. 24 (nou) alin. (1)–(14)	Executarea hotărârii: termen; mecanism sancționator procesual-civil: amendă proporțională (1%–10%/zi, plafon 6 salarii minime), natură necontravențională, criterii de individualizare, audiere, motivare, atenuante (reducere/avertisment), fixare sume definitive, corelare cu art. 906 CPC și art. 892 CPC; inițiativă din oficiu limitată pentru verificare	Regim coerent, proporțional și motivat al executării

Art. 28 alin. (1)	Completare	Art. 28 alin. (1 ¹)	Interpretare/aplicare în conformitate cu dreptul UE (remediu efectiv, acces la justiție)	Clauză de armonizare cu acquis
	Introducere articol nou	Art. 28 ¹	Clauză de interpretare: acord cu jurisprudența CCR și CEDO; precizare expresă privind excluderea verificării „înaltei competențe profesionale” la numirile CCR (Decizia CCR nr. 459/2014); respectarea limitelor constituționale la art. 18	Asigură coerență interpretativă
—	Dispoziții tranzitorii	Art. II	Cauze pe rol – legea veche; aplicarea noilor art. 7 și 11 doar pentru cereri noi; aplicare etapizată art. 17 ¹ (minim 12 luni dublu circuit); obligații MJ/CSM pentru operaționalizare	Implementare graduală
—	Corelări legislative	Art. III	Abrogarea dispozițiilor contrare; adaptarea reglementărilor secundare în 6 luni	Coerență inter-legislativă
—	Intrare în vigoare	Art. IV	30 de zile de la publicare în Monitorul Oficial	Vacatio legis rezonabilă

Inițiator,

PEIA NINEL

Semnat digital de PEIA NINEL
Data: 2025.08.14 10:41:49
+03'00'

Senator al României
Chestor al Senatului